

Юрій Аленін

доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України,
заслужений юрист України,
професор кафедри кримінального процесу
Національного університету
“Одеська юридична академія”,
(м. Одеса, Україна)
criminal_process@onua.edu.ua

Ольга Малахова

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри кримінального процесу
Національного університету
“Одеська юридична академія”
(м. Одеса, Україна)
umenuch@gmail.com

УДК 343.1

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ

АНОТАЦІЯ. Запровадивши судовий контроль за продовженням строку досудового розслідування як посилену гарантію дотримання прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, законодавець залишив невирішеними низку питань правового регулювання прийняття відповідного процесуального рішення, що призводить до суперечностей у правозастосовній діяльності.

Метою статті є розроблення пропозицій вдосконалення процедури продовження строку досудового розслідування слідчим суддею через призму забезпечення балансу публічних і приватних інтересів.

Встановлено, що внаслідок нормативної невизначеності склалась суперечлива судова практика щодо повноважень слідчого судді розглядати клопотання про продовження строку досудового розслідування без попереднього продовження строку прокурором. Обґрунтовується потреба уточнення в ст. 294 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) випадків звернення сторони обвинувачення до слідчого судді з клопотанням про продовження строку досудового розслідування в контексті права слідчого, прокурора подавати слідчому судді відповідне клопотання без попереднього продовження строку в порядку, передбаченому п. 1 ч. 3 ст. 294 КПК України.

З’ясовано, що спірним у правозастосовній діяльності є питання щодо можливості слідчого судді продовжувати строк досудового розслідування до трьох міся-

ців, у разі недоведеності стороною обвинувачення потреби більш тривалого строку. Відзначено доцільність конкретизувати в ст. 294 КПК України повноваження слідчого судді за результатами розгляду клопотання про продовження строку досудового розслідування з урахуванням положень ст. 114 КПК України.

Відмічено потребу визначення в ст. 295¹ КПК України порядок повідомлення підозрюваного, захисника про подання стороною обвинувачення клопотання про продовження строку досудового розслідування слідчому судді.

Встановлено, що слідчими суддями по-різному вирішується питання щодо можливості розгляду клопотання про продовження строку досудового розслідування у разі неявки сторін кримінального провадження. Обґрунтовано доцільність диференційованого підходу до наслідків неприбуття сторін кримінального провадження для участі в розгляді клопотання про продовження строку досудового розслідування.

За результатами дослідження запропоновано внести зміни та доповнення до ст. 294 та ст. 295¹ КПК України, що сприятимуть реалізації засад кримінального провадження при вирішенні питання про тривалість досудового розслідування.

Ключові слова: строк досудового розслідування; продовження строку досудового розслідування; слідчий суддя; прокурор, сторона захисту.

Одним із завдань кримінального провадження, що визначені в ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), є забезпечення швидкого розслідування, яке повинно здійснюватися через призму всебічності та повноти¹. Саме це й обумовлює в системі засад кримінального провадження наявність такої засади, як розумність строків. Для забезпечення реалізації цього принципу під час досудового розслідування Законом України “Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів”² було запроваджено судовий контроль за вирішенням питання про продовження строку досудового розслідування.

Проблематика продовження строків досудового розслідування досліджувалась у працях Н. Боржецької, І. Гловюк, В. Гринюка, С. Ковальчука, Н. Неледві, Л. Удалової, М. Погорецького, Г. Сисоєнка, О. Торбаса, С. Фоміна, Д. Шилової та ін. Однак питання продовження строку досудового розслідування слідчим суддею досліджувалося частково у працях В. Волошиної, В. Гринюка, Х. Грицак, Т. Лукашкіної, Є. Немчинова, М. Погорецького, О. Старенького, О. Торбаса, І. Щербак. Враховуючи те,

¹ Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/кримінальний%20процесуальний%20кодекс%20україни> (дата звернення: 30.08.2018).

² Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 03 жовтня 2017 р. № 2147-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19> (дата звернення: 30.08.2018).

що з моменту початку функціонування судового контролю за продовженням строку досудового розслідування вже минуло кілька місяців, постає потреба дослідження правового порядку вирішення слідчим суддею питання щодо тривалості досудового розслідування з урахуванням перших результатів правозастосовної діяльності.

Метою дослідження є розроблення пропозицій вдосконалення процедури продовження строку досудового розслідування слідчим суддею через призму забезпечення балансу публічних та приватних інтересів.

Науковий інтерес викликає альтернатива суб'єктів продовження строку досудового розслідування, окреслена в ч. 3 ст. 294 КПК України. Відповідно до зазначеної правової норми продовжити строк досудового розслідування після повідомлення особі про підозру може: керівник місцевої прокуратури, заступник Генерального прокурора – до трьох місяців, а також слідчий суддя – до шести або до дванадцяти місяців³. Відзначимо, що законодавець залишив не вирішеним питання, чи має право сторона обвинувачення звертатися до слідчого судді з клопотанням про продовження строку досудового розслідування без попереднього продовження строку прокурором. Така нормативна невизначеність призвела до суперечливої судової практики. Зокрема деякі слідчі судді повертають відповідні клопотання стороні обвинувачення на тій підставі, що попередньо строк досудового розслідування не було продовжено прокурором. Прикладом цього може слугувати ухвала слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми від 22 травня 2018 р., у якій зазначено, що при поверненні клопотання:

<...> суд виходить із того, що, вирішуючи у спосіб, запропонований слідчим та прокурором, питання про продовження строку досудового розслідування до чотирьох місяців без вирішення цього питання в порядку п. 1 ч. 3 ст. 294 КПК України, суд таким чином візьме на себе повноваження, віднесені зазначеною нормою до виключної компетенції прокурора, оскільки строк, на який пропонується продовжити термін слідства, включає в себе і період, за яким наведене питання повинен вирішувати тільки прокурор⁴.

Подібне зазначається також й в інших ухвалах⁵. Натомість є низка судових рішень, якими строк досудового розслідування продовжено без

³ Кримінальний процесуальний кодекс України (н 1).

⁴ Ухвала слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми від 22.05.2018 у справі № 591/1800/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74138300> (дата звернення: 30.08.2018).

⁵ Ухвала слідчого судді Придніпровського районного суду м. Черкаси від 08.06.2018 у справі № 711/4671/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74561264> (дата звернення: 30.08.2018); Ухвала слідчого судді Шевченківського районного суду м. Чернівці від 08.06.2018 у справі № 727/6184/18. URL:

попереднього звернення до прокурора в порядку п. 1 ч. 3 ст. 294 КПК України⁶. Так, відповідно до ухвали слідчого судді Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 22 червня 2018 р. було задоволено клопотання про продовження строку досудового розслідування до чотирьох місяців з урахуванням того, що неможливо закінчити досудове розслідування кримінального провадження 'внаслідок особливої складності провадження, та для виконання зазначених слідчих (розшукових) дій необхідний строк не менше двох місяців'⁷. Аналогічне вирішення клопотання міститься також в інших ухвалах⁸. На нашу думку, правильною слід визнавати останню судову практику, оскільки текстуальний аналіз положення ст. 294 КПК України⁹ дає підставу зробити висновок, що правовий порядок продовження строку досудового розслідування після повідомлення особі про підозру визначається не через призму доцільності дотримання формальностей щодо послідовності заявлення відповідних клопотань, а з урахуванням ситуативного характеру провадження, тобто його складності, що, в свою чергу, обумовлює потребу у продовженні строку слідства, залежно від якого диференціюється суб'єкт прийняття відповідного процесуального рішення.

Окрім того, аналіз судової практики надає підстави зробити висновок, що досить спірним у правозастосовній діяльності є питання щодо можливості слідчого судді продовжувати строк досудового розслідування до трьох місяців у разі недоведення стороною обвинувачення потреби більш тривалого строку. Зокрема є група слідчих суддів, які не визнають за можливе продовжувати строк досудового розслідування до трьох місяців з урахуванням положення п. 1 ч. 3 ст. 294 КПК України¹⁰. Як приклад можемо навести ухвалу слідчого судді Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 26 березня 2018 р., якою відмовлено у задоволенні клопотання про продовження строку досудового розслідування, оскільки, за твердженням слідчого судді, 'законом не визначено повноважень слідчого судді для продовження строку досудового розслідування до трьох місяців, а необхідності продовження такого

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/74713882> (дата звернення: 30.08.2018); Ухвала слідчого судді Рівненського міського суду Рівненської області від 18.05.2018 у справі № 569/11088/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74772579> (дата звернення: 30.08.2018).

⁶ Кримінальний процесуальний кодекс України (н 1).

⁷ Ухвала слідчого судді Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 22.06.2018 у справі № 607/11663/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76016907> (дата звернення: 30.08.2018).

⁸ Ухвала слідчого судді Луцького міськрайонного суду Волинської області від 18.05.2018 у справі № 161/7466/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74066356> (дата звернення: 30.08.2018); Ухвала слідчого судді Новозаводського районного суду м. Чернігова від 09.07.2018 у справі № 751/3564/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75182167> (дата звернення: 30.08.2018); Ухвала слідчого судді Приморського районного суду м. Одеси від 22.05.2018 у справі № 522/5721/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74260869> (дата звернення: 30.08.2018).

⁹ Кримінальний процесуальний кодекс України (н 1).

¹⁰ Там само.

строку до чотирьох місяців ні слідчий, ні прокурор не довели¹¹. Подібне зазначається також й в інших ухвалах¹². З таким висновком важко погодитись, оскільки законодавець визначає у ч. 1 ст. 114 КПК України право слідчого судді «встановлювати процесуальні строки у межах граничного строку, передбаченого КПК України, з урахуванням обставин, встановлених під час відповідного кримінального провадження»¹³. Окрім того, ч. 4 ст. 294 КПК України, визначаючи випадки граничного строку продовження досудового розслідування, не містить вказівок щодо диференціації суб'єктів прийняття відповідного процесуального рішення¹⁴.

На нашу думку, відмова слідчого судді у продовженні строку досудового розслідування до трьох місяців, за наявності підстав такого продовження, є суперечною в контексті досягнення цілей кримінального провадження, оскільки за такої відмови, відповідно до ч. 7 ст. 295¹ КПК України, прокурор, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення цього досудового розслідування, зобов'язаний протягом п'яти днів або закрити кримінальне провадження, або звернутися до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності чи звернутися до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру¹⁵. Тобто прокурор, за наявності об'єктивної потреби, позбавлений права подальшого ініціювання продовження досудового слідства до трьох місяців перед керівником місцевої прокуратури чи заступником Генерального прокурора, а це, в свою чергу, на нашу думку, перешкоджає досягненню повноти та всебічності досудового слідства. Навіть якщо, за відмови слідчого судді продовжувати досудове розслідування до трьох місяців, передбачити право сторони обвинувачення заявляти клопотання в порядку п. 1 ч. 3 ст. 294 КПК України, то існує ризик, що слідчий, прокурор не встигнуть в межах діючого строку досудового слідства звернутися з відповідним клопотанням, а отже – будуть змушені закрити кримінальне провадження відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України¹⁶. З урахуванням вказаного вище вважаємо, що правильною слід визнавати судову практику тих слідчих суддів, які продовжують строк досудового розслідування до трьох місяців. Прикладом цього є ухвала слідчого судді

¹¹ Ухвала слідчого судді Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 26.03.2018 у справі № 686/5996/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73059251> (дата звернення: 30.08.2018).

¹² Ухвала слідчого судді Луцького міськрайонного суду Волинської області від 23.03.2018 у справі № 161/7771/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74164436> (дата звернення: 30.08.2018); Ухвала слідчого судді Херсонського міського суду Херсонської області від 01.08.2018 у справі № 766/7513/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75625611> (дата звернення: 30.08.2018).

¹³ Кримінальний процесуальний кодекс України (н 1).

¹⁴ Там само.

¹⁵ Там само.

¹⁶ Там само.

Ленінського районного суду м. Кіровограда від 02 липня 2018 р., в якій слідчий суддя вказав, що:

Беручи до уваги, що для виконання запланованого обсягу слідчих (розшукових) та процесуальних дій необхідний час, а двомісячний строк досудового розслідування у даному кримінальному провадженні спливає 04 липня 2018 року, слідчий суддя зазначає, що клопотання в частині визначення строку до чотирьох місяців підлягає частковому задоволенню і визначає строк досудового розслідування до трьох місяців <...>¹⁷.

Така судова практика міститься також в інших ухвалах¹⁸.

Досить нелогічним видається п. 1 ч. 3 ст. 294 КПК України¹⁹, відповідно до якого позбавлений права продовження строку досудового розслідування керівник регіональної прокуратури, натомість таким правом наділені керівник місцевої прокуратури та одразу заступник Генерального прокурора. На нашу думку, зазначена правова норма не відповідає системності органів прокуратури України, яка, в свою чергу, визначає функціональну спрямованість прокурорів відповідного рівня.

Неможливо залишити поза увагою таку підставу для відмови слідчого судді в задоволенні клопотання про продовження строку досудового розслідування після повідомлення особі про підозру, як встановлення відсутності достатніх підстав вважати, що сталася подія кримінального правопорушення, яка дала підстави для повідомлення про підозру. Відзначимо, що відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 284 КПК України 'відсутність події кримінального правопорушення'²⁰ є підставою для закриття кримінального провадження. Під час досудового розслідування за наявності такого учасника кримінального провадження, як підозрюваний, прийняти відповідне процесуальне рішення має право лише прокурор згідно з абзацом 3 ч. 4 ст. 284 КПК України²¹. Наголосимо, що висновок слідчого судді про відсутність події злочину не зобов'язує прокурора закривати кримінальне провадження за відповідною підставою.

Також слід відмітити неоднозначний підхід законодавця щодо повідомлення підозрюваного, захисника про подання стороною обвинува-

¹⁷ Ухвала слідчого судді Ленінського районного суду м. Кіровограда від 02.07.2018 у справі № 405/4110/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75409908> (дата звернення: 30.08.2018).

¹⁸ Ухвала слідчого судді Херсонського міського суду Херсонської області від 25.07.2018 у справі № 766/6567/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75577223> (дата звернення: 30.08.2018); Ухвала слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 09.07.2018 у справі № 757/33022/18-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75318923> (дата звернення: 30.08.18); Ухвала слідчого судді Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 13.06.2018 у справі № 686/9290/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74656035> (дата звернення: 30.08.2018).

¹⁹ Кримінальний процесуальний кодекс України (н 1).

²⁰ Там само.

²¹ Там само.

чення клопотання про продовження строку досудового розслідування. Зокрема ч. 3 ст. 295 КПК України, яка визначає порядок продовження строку досудового розслідування прокурором, зобов'язує сторону обвинувачення вручити копію відповідного клопотання 'підозрюваному та його захиснику не пізніше ніж за п'ять днів до дня подання клопотання прокурору, уповноваженому на розгляд питання про продовження строку досудового розслідування'²². Враховуючи те, що сторона захисту не бере участі у розгляді прокурором клопотання про продовження строку досудового розслідування, така процедура повідомлення видається правильною, оскільки підозрюваному та його захиснику надається достатній час для підготовки заперечення на відповідне клопотання, яке, згідно з абзацом 2 ч. 3 ст. 295 КПК України, має обов'язково долучатися до клопотання і разом з ним подаватися прокурору, уповноваженому на його розгляд²³. Натомість, ст. 295¹ КПК України, згідно з якою суб'єктом продовження строку досудового розслідування є слідчий суддя, не передбачає обов'язку сторони обвинувачення вручати копії відповідного клопотання стороні захисту. При цьому ч. 3 ст. 295¹ КПК України вказує, що розгляд клопотання здійснюється за участю підозрюваного, захисника²⁴. Переконані, що для забезпечення реалізації основ змагальності під час розгляду слідчим суддею клопотання про продовження строку досудового розслідування стороні захисту також має вручатися копія відповідного клопотання. З урахуванням того, що підозрюваний, захисник мають право самостійно надати слідчому судді заперечення на клопотання про продовження строку досудового розслідування, оскільки є учасниками його розгляду, порядок вручення захисту копії клопотання має бути дещо інакшим, ніж передбачений ч. 3 ст. 295 КПК України²⁵. Вважаємо, що копія клопотання має вручатися слідчим або прокурором підозрюваному та його захиснику не пізніше дня подання клопотання слідчому судді. Також видається за доцільне зобов'язати сторону обвинувачення долучати до клопотання про продовження строку досудового розслідування матеріали, що підтверджують надання копії відповідного клопотання підозрюваному та його захиснику.

Іншим проблемним питання є те, що законодавець, зазначаючи у ч. 3 ст. 295¹ КПК України про здійснення розгляду слідчим суддею клопотання про продовження строку досудового розслідування за участю слідчого, прокурора, підозрюваного та його захисника, залишив не розкритими наслідки їх неявки²⁶. Щодо окресленої проблематики склалась супереч-

²² Кримінальний процесуальний кодекс України (н 1).

²³ Там само.

²⁴ Там само.

²⁵ Там само.

²⁶ Там само.

лива судова практика. Зокрема деякі слідчі судді розглядають відповідні клопотання за відсутності учасників кримінального провадження. Прикладом цього може слугувати ухвала слідчого судді Ужгородського міськрайонного суду від 13 серпня 2018 р., якою було задоволено клопотання про продовження строку досудового розслідування за наявності заяв слідчого та прокурора про розгляд клопотання за їх відсутності, а також неявки підозрюваного та захисника²⁷. Неприбуття захисника до судового засідання також не стало перешкодою для задоволення клопотання про продовження строку досудового розслідування ухвалою слідчого судді Приморського районного суду м. Одеси від 14 червня 2018 р.²⁸. Окрім того, є судова практика, яка визнає участь суб'єктів кримінального провадження, зазначених в ч. 3 ст. 295¹ КПК України, обов'язковою. Так, ухвалою слідчого судді Ленінського районного суду м. Кіровограда від 16 серпня 2018 р. було доручено:

призначити через регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області захисника для проведення окремої процесуальної дії, а саме: у розгляді клопотання про продовження строку досудового розслідування <...>²⁹,

оскільки слідчий суддя вважає, що положення ст. 295¹ КПК України передбачають обов'язкову участь захисника в розгляді клопотання про продовження строку досудового розслідування, а завчасно повідомлений захисник не може прийти до суду для участі у розгляді клопотання.

При вирішенні зазначеного питання слід звернути увагу на ч. 5 ст. 295¹ КПК України, відповідно до якої, на нашу думку, діє презумпція відсутності підстав для продовження строку досудового розслідування, що має бути спростовано слідчим. Незважаючи на те, що вказана правова норма стосується порядку продовження строку досудового розслідування після повідомлення про підозру, на наше переконання, така презумпція також діє при розгляді клопотання про продовження строку досудового розслідування до повідомлення про підозру. Відзначимо, що звертатися з клопотанням про продовження строку досудового розслідування до слідчого судді, окрім слідчого, відповідно до ч. 1 ст. 295¹ КПК України має право також прокурор, проте ч. 5 ст. 295¹ КПК України зобов'язує лише слідчого доводити потребу продовження строку досудового розслі-

²⁷ Ухвала слідчого судді Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 13.08.2018 у справі № 308/9050/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75855639> (дата звернення: 30.08.2018).

²⁸ Ухвала слідчого судді Приморського районного суду м. Одеси від 14.06.2018 у справі № 522/6536/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74667958> (дата звернення: 30.08.2018).

²⁹ Ухвала слідчого судді Ленінського районного суду м. Кіровограда від 16.08.2018 у справі № 405/5349/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75919704> (дата звернення: 30.08.2018).

дування³⁰. Тому, у разі звернення прокурора до слідчого судді з відповідним клопотанням, саме він, на нашу думку, зобов'язаний спростовувати презумпцію відсутності підстав для продовження строку досудового розслідування. Таким чином, участь слідчого, прокурора, у разі подання ним клопотання, при вирішенні слідчим суддею питання про продовження строку досудового розслідування, на наше переконання, є обов'язковою. Їх неявка має визнаватися підставою для залишення клопотання про продовження строку досудового розслідування без розгляду. Утім неприбуття підозрюваного та його захисника не може перешкоджати розгляду клопотання за умови належного повідомлення про судові засідання та вручення копії клопотання.

Висновки. Проаналізувавши правове регулювання та перші результати правозастосовної діяльності, можемо зробити висновок, що чинний порядок продовження строку досудового розслідування слідчим суддею є недосконалим та призводить до суперечностей в судовій практиці, а тому виникає потреба внесення змін та доповнень до КПК України з метою забезпечення реалізації засад кримінального провадження при вирішенні питання про тривалість досудового розслідування.

По-перше, з метою уникнення формальних підстав для відмови слідчим суддею у задоволенні клопотання про продовження строку досудового розслідування пропонуємо доповнити ст. 294 КПК України частинами 6 та 7 у такій редакції: “6. Слідчий, прокурор мають право подати слідчому судді клопотання про продовження строку досудового розслідування без попереднього продовження строку досудового розслідування в порядку, передбаченому пунктом 1 частини третьої статті 294 цього Кодексу. 7. Слідчий суддя встановлює строк досудового розслідування відповідно до положень статті 114 цього Кодексу.”

По-друге, з метою забезпечення реалізації змагальності під час розгляду слідчим суддею клопотання про продовження строку досудового розслідування доцільно доповнити ч. 3 ст. 295¹ КПК України абзацом 2 у такій редакції: “Копія клопотання вручається слідчим або прокурором, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення цього досудового розслідування, підозрюваному та його захиснику не пізніше дня подання клопотання слідчому судді.” Також вважаємо за потрібне доповнити перше речення абзацу 3 ч. 2 ст. 295¹ КПК України замість слів “та інших матеріалів” положенням такого змісту: “... та матеріали, що підтверджують надання копії клопотання про продовження строку досудового розслідування підозрюваному та його захиснику.”

³⁰ Кримінальний процесуальний кодекс України (н 1).

По-третє, для забезпечення єдності судової практики щодо наслідків неявки учасників кримінального провадження, за участю яких здійснюється розгляд клопотання про продовження строку досудового розслідування, пропонуємо доповнити ч. 3 ст. 295¹ КПК України абзацом 2 у такій редакції: “Слідчий суддя залишає клопотання про продовження строку досудового розслідування без розгляду, якщо в судове засідання не прибув слідчий, прокурор, у разі подання ним клопотання. Неприбуття підозрюваного та його захисника не перешкоджає розгляду клопотання про продовження строку досудового розслідування, якщо вони належним чином повідомлені про місце та час проведення судового засідання та їм було вручено копію клопотання про продовження строку досудового розслідування.”

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [The Code of Criminal Procedure of Ukraine]: Zakon Ukrainy [the Law of Ukraine] vid 13 kvitnia 2012 p. № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (accessed: 30.08.2018).
2. Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv [On Amendments to the Code of Economic Procedure of Ukraine, the Code of Civil Procedure of Ukraine, the Code of Administrative Law Proceedings of Ukraine and Other Pieces of Legislation]: Zakon Ukrainy [the Law of Ukraine] vid 03 zhovtnia 2017 p. № 2147-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19> (accessed: 30.08.2018).

Cases

3. Ukhvala slidchoho suddi Zarichnoho raionnoho sudu m. Sumy vid 22.05.2018 u spravi № 591/1800/18 [Ruling of Investigating Judge of Zarichnyi District Court of Sumy Town Dated 22.05.2018 in Case No. 591/1800/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74138300> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
4. Ukhvala slidchoho suddi Prydniprovskoho raionnoho sudu m. Cherkasy vid 08.06.2018 u spravi № 711/4671/18 [Ruling of Investigating Judge of Prydniprovskiy District Court of Cherkasy City Dated 08.06.2018 in Case № 711/4671/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74561264> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
5. Ukhvala slidchoho suddi Shevchenkivskoho raionnoho sudu m. Chernivtsi vid 08.06.2018 u spravi № 727/6184/18 [Ruling of Investigating Judge of Shevchenkivskiy District Court of Chernivtsi City Dated 08.06.2018 in Case № 727/6184/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74713882> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
6. Ukhvala slidchoho suddi Rivnenskoho miskoho sudu Rivnenskoï oblasti vid 18.05.2018 u spravi № 569/11088/18 [Ruling of Investigating Judge of Rivne City Court of Rivne Region Dated 18.05.2018 in Case No. 569/11088/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74772579> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
7. Ukhvala slidchoho suddi Ternopilskoho miskraionnoho sudu Ternopilskoi oblasti vid 22.06.2018 u spravi № 607/11663/18 [Ruling of Investigating Judge of Ternopil City and District Court of Ternopil Region Dated 22.06.2018 in Case No. 607/11663/18].

- URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76016907> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
8. Ukhvala slidchoho suddi Lutskoho miskraionnoho sudu Volynskoi oblasti vid 18.05.2018 u spravi № 161/7466/18 [Ruling of Investigating Judge of Lutsk City and District Court of Volyn Region Dated 18.05.2018 in case No. 161/7466/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74066356> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  9. Ukhvala slidchoho suddi Novozavodskoho raionnoho sudu m. Chernihova vid 09.07.2018 u spravi № 751/3564/18 [Ruling of Investigating Judge of Novozavodskiyi District Court of Chernihiv City Dated 09.07.2018 in case No. 751/3564/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75182167> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  10. Ukhvala slidchoho suddi Prymorskoho raionnoho sudu m. Odesy vid 22.05.2018 u spravi № 522/5721/18 [Ruling of Investigating Judge of Prymorskiy District Court of Odessa Dated 22.05.2018 in Case No. 522/5721/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74260869> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  11. Ukhvala slidchoho suddi Khmelnytskoho miskraionnoho sudu Khmelnytskoi oblasti vid 26.03.2018 u spravi № 686/5996/18 [Ruling of Investigating Judge of Khmelnytskiy City and District Court in Khmelnytskiy Region Dated 26.03.2018 in Case No. 686/5996/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73059251> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  12. Ukhvala slidchoho suddi Lutskoho miskraionnoho sudu Volynskoi oblasti vid 23.03.2018 u spravi № 161/7771/18 [Ruling of Investigating Judge of Lutsk City and District Court of Volyn Region Dated 23.03.2018 in Case No. 161/7771/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74164436> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  13. Ukhvala slidchoho suddi Khersonskoho miskoho sudu Khersonskoi oblasti vid 01.08.2018 u spravi № 766/7513/18 [Ruling of Investigating Judge of Kherson City Court of Kherson Region Dated 01.08.2018 in Case No. 766/7513/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75625611> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  14. Ukhvala slidchoho suddi Leninskoho raionnoho sudu m. Kirovohrada vid 02.07.2018 u spravi № 405/4110/18 [Ruling of Investigating Judge of Leninskiy District Court of Kirovohrad City Dated 02.07.2018 in Case No. 405/4110/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75409908> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  15. Ukhvala slidchoho suddi Khersonskoho miskoho sudu Khersonskoi oblasti vid 25.07.2018 u spravi № 766/6567/18 [Ruling of Investigating Judge of Kherson City Court of Kherson Region Dated 25.07.2018 in Case No. 766/6567/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75577223> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  16. Ukhvala slidchoho suddi Pecherskoho raionnoho sudu m. Kyieva vid 09.07.2018 u spravi № 757/33022/18-к [Ruling of Investigating Judge of Pecherskiy District Court of Kyiv City Dated 09.07.2018 in Case No. 757/33022/18-K]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75318923> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  17. Ukhvala slidchoho suddi Khmelnytskoho miskraionnoho sudu Khmelnytskoi oblasti vid 13.06.2018 u spravi № 686/9290/18 [Ruling of Investigating Judge of Khmelnytskiy City and District Court in Khmelnytskiy Region Dated 13.06.2018 in Case No. 686/9290/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74656035> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  18. Ukhvala slidchoho suddi Uzhhorodskoho miskraionnoho sudu Zakarpatskoi oblasti vid 13.08.2018 u spravi № 308/9050/18 [Ruling of Investigating Judge of Uzhhorod City and District Court of Zakarpatska Region Dated 13.08.2018 in Case No. 308/9050/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75855639> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  19. Ukhvala slidchoho suddi Prymorskoho raionnoho sudu m. Odesy vid 14.06.2018 u spravi № 522/6536/18 [Ruling of Investigating Judge of Prymorskiy District Court of Odessa Dated 14.06.2018 in Case No. 522/6536/18]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74667958> (accessed: 30.08.2018) (in Ukrainian).
  20. Ukhvala slidchoho suddi Leninskoho raionnoho sudu m. Kirovohrada vid 16.08.2018 u spravi № 405/5349/18 [Ruling of Investigating Judge of Leninskiy District Court of

Yuri Alenin
Olga Malakhova

CHALLENGING ISSUES OF PRE-TRIAL INVESTIGATION TERM EXTENSION BY INVESTIGATING JUDGE

ABSTRACT. Having introduced judicial control over extension of the pre-trial investigation term as an enhanced guarantee of rights, freedoms and legitimate interests of participants to criminal proceedings, the legislator left unresolved a number of issues pertaining to legal regulation exercised when a respective procedural decision is made, and this entails certain contradictions in the administration of law activities.

The purpose of the article is to develop the proposals for improving the procedure of pre-trial investigation term extension by investigating judge through the prism of ensuring the balance of public and private interests.

The authors have established that the regulatory uncertainty resulted in the contradictory court practice regarding investigating judge's powers to hear on the motion to extend the pre-trial investigation term without a respective preliminary extension of the term by prosecutor. The article provides rationale for the need to give more specifically in Art. 294 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine (hereinafter – the CCrP of Ukraine) the cases when the prosecution files the motion requesting pre-trial investigation term extension to investigating judge in the context of the investigator's, prosecutor's right to submit a respective motion to investigating judge, without prior extension of the term in the manner prescribed by cl. 1, Part 3, Article 294 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine.

As the authors have found, in the administration of law activities a point at issue is the capability of investigating judge to extend the preliminary investigation term to three months, in case the prosecution fails to prove that a longer period is needed. It is noted that it would be expedient in Article 294 of the CCrP of Ukraine to provide a more specific definition of the powers enjoyed by investigating judge based on the results of hearing on the motion to extend the pre-trial investigation term, with due regard for the provisions of Article 114 of the CCrP of Ukraine.

The authors note that there is a need in Article 295-1 of the CCrP of Ukraine to determine the procedure for notification of suspect, defense counsel about the motion to extend the pre-trial investigation term submitted to investigating judge.

It is established that investigating judges in a different manner decide on hearing on the motion to extend the pre-trial investigation term in case of default of appearance by the parties to criminal proceedings. The authors provide rationale for the expediency of a differentiated approach to the consequences of default of appearance by the parties to criminal proceedings in cases when they should participate in hearing on the motion to extend the pre-trial investigation term.

Based on the research findings, it is proposed to make changes and additions to Art. 294 and Art. 295-1 of the CCrP of Ukraine, which will facilitate the implementation of the fundamental principles of criminal proceedings in deciding on the term of pre-trial investigation.

KEYWORDS: pre-trial investigation term; extension of pre-trial investigation term; investigating judge; prosecutor; the prosecution.